

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Samhällsorienterande ämnen för grundlärarutbildningen årskurs 4-6,
Historia, Religionskunskap, Samhällskunskap, Geografi
Social Studies for Middle School, History, Religions, Social Science and
Geography**

**30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits**

Kurskod:	HV461S
Gäller från:	VT 2019
Fastställt:	2018-11-19
Institution	Institutionen för ämnesdidaktik
Ämne	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
Fördjupning:	G1F - Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursen är inrättad av Humanistiska fakultetsnämnden 2018-11-19 och kursplanen är fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena didaktik 2018-11-19.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

30 hp inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Kursens uppläggnig

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
GEOD	Geografi med ämnesdidaktik	6
REDI	Religionskunskap med ämnesdidaktik	6
HIDI	Historia med ämnesdidaktik	6
SODI	De samhällsorienterande ämnena didaktik	6
SADI	Samhällskunskap med ämnesdidaktik	6

Kursens innehåll

Kursen behandlar sådan kunskap och förmåga som krävs för att såväl självständigt som i samverkan med andra arbeta som grundlärare i samhällsorienterande ämnen, årskurs 4-6. Kursen behandlar ämnesteorier och ämnesdidaktik för undervisning i de samhällsorienterande ämnena, historia, religionskunskap, samhällskunskap och geografi i grundskolans årskurs 4-6. Särskilt fokuseras undervisningens syfte, innehåll, arbetsmetoder, kommunikation och bedömning i relation till styrdokument och ämnesteoretisk, ämnesdidaktisk och lärandeteoretisk forskning. Ett SO-didaktiskt perspektiv behandlas parallellt med respektive ämnesområde för att visa ämnesområdets tematiska karaktär. I kursen används varierade arbetsformer och arbetssätt för att underlätta perspektivtagande samt ge möjlighet till kreativt och kritiskt tänkande.

Kursen består av följande delar:

Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnena didaktik, 6 hp

De samhällsorienterande ämnena i skolan fokuserar på olika aspekter av verkligheten. Delkursen behandlar ämnesintegrering och ämnessamverkan i skolan samt vilka beröringspunkter de enskilda SO-ämnena har. Det

centrala innehållet i delkursen utgörs av SO-didaktik, relationen mellan undervisning och lärande i årskurs 4-6, där kunskaper i de samhällsorienterande ämnena tillämpas och problematiseras. Delkursen fokuserar särskilt på planering, organisering, utvärdering och bedömning av undervisning i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 4-6, samt hur undervisningen kommuniceras.

Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen i historia behandlar såväl kunskaper om det förflutna som historiska och historiedidaktiska begrepp. Kursen fokuserar på fyra innehållsliga teman som utgår från Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: Forntiden och medeltiden fram till cirka 1500; Norden och Östersjöriket Sverige, cirka 1500 till 1700; Ökat utbyte och jordbrukens omvandling, cirka 1700-1800; Hur historia används och historiska begrepp.

Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen i religionskunskap är utformad utifrån läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Utgångspunkten är identitet, livsfrågor och etik, där också samspelet mellan religion och samhälle uppmärksammas. Religioner och livsåskådningar studeras som orientering och inspiration till fördjupad reflektion. Eftersom religionskunskapens didaktik förutsätter grundliga kunskaper i ämnesteori förenas teori och didaktik under fortlöpande diskussion om mål och metoder.

Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen syftar till att ge grundläggande ämneskunskaper med inriktning på att kunna organisera undervisning i skolämnet samhällskunskap inriktat mot elever i årskurs 4-6. Delkursen består av tre teman. Det första temat tar upp det sociala livet i Sverige med tonvikten lagd på olika tankemönster och levnadssätt, sociala identiteter samt på frågor om mångfald och jämställdhet. Det andra temat behandlar det politiska livet i Sverige med fokus på mänskliga rättigheter och den svenska demokratin. I detta ingår också mediernas roll och betydelsen av källkritik. Det tredje temat behandlar det ekonomiska livet i Sverige med tonvikten lagd på den privata och offentliga ekonomin. I anslutning till detta tas också det svenska välfärdssamhället upp med dess ekonomiska och sociala skyddsnät för människor i olika livssituationer. Parallellt med dessa tre teman behandlas också olika ämnesdidaktiska frågeställningar.

Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen i geografi ger möjlighet att utveckla grundläggande kunskaper om geografi som skolämne och som vetenskap. Centralt är kunskap om samband mellan natur, samhälle och människans levnadsvillkor i världen över tid, med särskild fokus på svenska och europeiska förhållanden. Delkursen består av tre kunskapsområden som utgår från Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: Livsmiljöer, Geografins metoder, begrepp och arbetssätt samt Miljö, människa och hållbarhetsfrågor. Förmågan att använda geografiska verktyg och fältundervisning tränas för att utveckla lärandesituationer som motiverar och intresserar eleven. Vidare behandlas geografiska perspektiv på frågor om hållbar utveckling och hur de kan problematiseras i samhället och i skolan.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnenas didaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- visa insikt i de samhällsorienterande ämnenas centrala innehåll och relation till varandra samt relationen mellan de vetenskapliga disciplinerna och skolämnena
- tillämpa central ämnesdidaktisk teori samt centrala ämnesdidaktiska begrepp inom respektive ämnesområdet historia, religionskunskap, samhällskunskap och geografi
- visa insikter i och argumentera för hur olika arbetsformer, uttrycksformer och hjälpmedel som stödjer elevers lärande kan användas i undervisning i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 4-6
- planera, organisera, bedöma och kommunicera undervisning såväl enskilt som tillsammans med andra i de samhällsorienterande ämnena på ett sätt som skapar goda förutsättningar för elevers lärande i årskurs 4-6 samt kunna argumentera för de val som görs utifrån skolans styrdokument, relevant ämnesteori, lärandeteori och ämnesdidaktisk teori
- visa förmåga att tillämpa, omvandla och kritiskt granska relevanta kunskaper från övriga delkurser.

För godkänt resultat på Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för och tillämpa ämneskunskaper inom de områden som delkursen behandlar och som krävs för att undervisa i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 4-6
- visa insikter i grundläggande kunskaper i historisk teori och metod samt föra källkritiska resonemang
- visa insikter i och föra resonemang kring historiedidaktisk teori och centrala begrepp
- beskriva historiska förändringar med hjälp av centrala begrepp och reflektera över begreppen som undervisningsinnehåll i skolan.

För godkänt resultat på Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för alternativ i grundläggande frågor om sanning, verklighet, livstolkning och livsmål

- redogöra för grundtankar i nutida religioner och livsåskådningar samt deras betydelse för samhällssyn och samhällsdebatt
- utforma och diskutera mål och metoder för undervisning på dessa områden.

För godkänt resultat på Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för centrala begrepp, sammanhang och perspektiv som förekommer i delkursens teman
- söka och kritiskt granska fakta från olika källor
- omvandla formuleringar i centrala styrdokument till relevanta och för elever begripliga syften, mål och kunskapskrav.

För godkänt resultat på Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för och använda grundläggande geografiska begrepp, teorier, metoder och källor
- visa insikt i grundläggande kunskap om geografiska processer med fokus på utveckling av olika naturlandskap och visa förmåga att analysera hur människan nyttjar, påverkar och påverkas av landskapet över tid
- redogöra för och använda geografisk analys med koppling till exempelvis frågor om resursutnyttjande, befolkningsutveckling, försörjning, miljöpåverkan och möjlighet till hållbar utveckling globalt och lokalt
- organisera undervisning i geografi på ett sätt som skapar goda förutsättningar för elevers lärande i årskurs 4-6 samt kunna argumentera för de val som görs utifrån skolans styrdokument.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, övningar, projektarbete, studiebesök och exkursioner. Närvaro på seminarier, övningar, studiebesök och exkursioner är obligatorisk. Se vidare Kunskapskontroll och examination d).

För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

Kunskapskontroll och examination

a) Examinationsformer

Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnenas didaktik, 6 hp examineras genom:

- muntlig redovisning av projektarbete samt opponering på andras projektarbeten
- skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen

Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom:

- skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen

Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom:

- skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen
- skriftlig inlämningsuppgift i form rapport om studiebesök

Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom:

- skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen

Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom:

- muntlig och skriftlig redovisning av projektarbete
- skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

b) Betygsskala

Betygssättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt.

c) Betygskriterier

De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart. Meddelade målrelaterade betygskriterier är

bindande.

d) Slutbetyg

För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på alla kursdelar, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro om 80 % per delkurs.

Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning eller fullgörande av obligatoriska uppgifter. Studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift.

Bokstavsbetygen A-E omvandlas till siffrorna 5-1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal högskolepoäng som respektive del av kurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av kursdelarna. Gångse avrundningsregler tillämpas.

e) Underkännande

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår som kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

f) Kompletteringsuppgifter

Komplettering av betyget Fx upp till godkänt betyg kan medges på samtliga examinationsuppgifter om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används betyget E.

Själva betygsbeslutet skjuts upp tills komplettering inkommit. Studenten får inledningsvis inget betyg, utan meddelas en kompletteringsuppgift för att kunna nå upp till godkänt. Om studenten inte inkommer med en tillräckligt förbättrad uppgift inom utsatt tid ges betyget Fx.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ingår som valbar kurs i Grundlärarprogrammet med inriktning mot årskurs 4-6. Kursen innehåller fältstudier som kan medföra kostnader för studenten.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till kursens hemsida (www.hsd.su.se). Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader före kursstart.